

ILDSTØTTEN

eller

ISRAEL I TRÆLDOM.

Af Pastor I. M. Ingraham.

Nu, da Dronningens Begravelse er forbi, afholder intet Remeses eller mig fra at rejse. Ved Dronningens Godhed er han rig og har skænket sine Forældre og Søskende en Sum, der vil sætte dem i Stand til at leve, som de har lyst. Dronningen har givet dem alle Borgere, før hun døde. Møris besteg faktisk Tronen den Dag, da Dronningen begravdes, men hans Kroning vil først finde Sted efter de fyrretyve Dages Prøvelse. Efter hvad jeg fra sikker Kilde erfarer, havde de ægyptiske Magikere erholdt alle deres Underretninger om Remeses' Fødsel fra Møris; men desuagtet bliver den Troldom, hvormed de formaede at fremstille Scenerne fra Fortiden i det mørke Kammer, lige leduforstaelig. De er farlige Mænd i Besiddelse af stort Kendskab til Naturen og frygtes endog af den øvrige Præstestand. De danner en særskilt Kaste, og det siges om dem, at de staar i Forbindelse med onde Aander.

Dette bliver det sidste Brev, kære Moder, som jeg skriver fra Ægypten. I Morgen indskiber jeg mig, ledsaget af Remeses, paa min Galej for at drage til Pelusium. Min Ven, Admiral Pathromenes, vil ledsage os til Mundingen af den østre Nil. Kong Møris har iøvrigt været meget høflig mod mig, og jeg har et Brev med fra ham til dig, hvori han udtaler Ønsket om at forblive i Forbund med os. Jeg har dog ingen Tillid til dette Menneske og vilde langt hellere engang hjælpe Remeses med Vaabenmagt, saa at han kunde blive Konge i Ægypten.

Bring den elskelige Prinsesse Thamonda min Hilsen, og sig hende, at jeg vil ansøge om hendes Haand, saa snart jeg kommer tilbage, og at Remeses skal være min Brudsvend og mit Vidne ved Brylluppet.

Farvel, dyrebare Moder!

Remeses beder mig bringe dig Forsikringer om hans dybeste Agtelse.

Din hengivne Søn

Sesostris.

BREVET MELLEME REMESES OG ANDRE PERSONER.

Skrevne i Løbet af fem Aar.

Første Brev.

Remeses til Hebræeren Aaron.

Byen Tyrus i Syrien, i Maanedens Athyr.

Min kære, ældre Broder!

Det er med Følelser, der er fuldstændig nye for mig, og fremkaldt ved disse broderlige Brev, som jeg hidtil aldrig har kendt, at jeg griber Penne for at tilskrive dig og over Brevet sætter de indholdsrige Ord: „Min Broder!“ Det er sandt, at jeg i mange Henseender har tabt ved de sidste Begivenheder, men det er lige saa sikkert, at jeg har vundet meget i min nys opdagede Slægts Kærlighed.

Efter at du havde forladt os lidt nedenfor Memphis skød Prins Sesostris' Galej hurtig ned ad Nilen, og før Middag var vi naaet ind i den pelusiske Arm. Da jeg passerede den gamle By Bubastis og Python, den nye Skatkammerby, som rejser sig paa dens Ruiner, blev mit Hjerte tungt. Rundt om den og paa dens Volde saa jeg Tusinder af mine undertrykte Landsmænd trælle som Slaver under Opsynsmændens Pisk. Jeg kunde kun skænke dem en medlidende Tanke, thi hvad er jeg nu i Stand til at gøre for dem, jeg, en Flygtning, der vender mit Fødeland ryggen? Gid dog den Profeti, der, efter hvad du fortalte mig, eksisterer mellem vort Folk, snart maatte blive opfyldt! Dette Slaveri kan ikke vedvare mange Aar! Der er ikke Plads i Ægypten til to Nationer.

Ved Pelusium fandt vi Prinsens Flaade ventende paa ham. Den satte Sejl til kort efter vor Ankomst og gaaende langs Kysten af Arabien og Filistæa ankom vi syvende Dage paa Rheden af Tyrus, en herlig By, bygget dels paa en Halvø dels paa en Ø.

Jeg blev meget hjertelig modtaget af Sesostris' Moder, hvis Glæde ved at omfavne Sønnen bragte mig Taarer i Øjnene, thi den genkaldte mig den Ømhed, som Dronning Amense altid viste mig, naar jeg saa hende igen selv efter en ganske kort Fraværelse.

Men jeg vil ikke længere dvæle ved disse Fortidsminder.

Prins Sesostris behandlede mig i alle Henseender som en Ligemand. Var jeg endnu Prins af Ægypten, kunde han ikke vise mig større Hæder og Hensynsfuldhed. Vi har nu været her en Maaned, og i den Tid har jeg set meget af Tyrus, men min vedvarende Sorg over min elskede Dronning, som var mig næsten mere end en Moder, gør mig meget ligegyldig overfor Omgivelserne. Som Prinsens Gæst har jeg bestræbt mig for at interessere mig for, hvad der angaar ham. Han er ivrig beskæftiget med Krigsforberedelser. Tyrus' Havn er fuld af Krigsgalejer, og Revuer over Tropper finder daglig Sted paa en Slette, der overskygges af Libanons Bjergkæde. Dette storslaede Klippe-landskab interessere mig som Skuepladsen for den tidligste Tilbedelse af Guderne.

Flaaden skal afsejle om en Maaned.

Damaskus i Syro-Fønicien.

Siden jeg skrev omstaaende, er jeg kommen til denne herlige By, som ligger i en yndig Dal, gennemstrømmet af to Floder, Abans og Phaphar,

som frugtbar gør den og bevirker, at den i Sandhed kommer til at svare til sit Navn: „Jordens Have“, som den kaldes. Jeg rejste hertil med Prinsen, som skal holde Bryllup med Thamonda, den skønne Fyrstinde over denne By. Hun er en elskværdig og kærlig Kvinde, og jeg glæder mig ret over den Lykke, der venter min kære Ven, Sesostris, i dette Ægteskab. Hvor heldigt at jeg ikke som Prins af Ægypten interesserer mig for en eller anden Fyrstinde, som nu vilde være bleven ulykkelig over min Fornedrelse. Brylluppet vil snart finde Sted og naturligvis vedvare adskillige Dage. Jeg ønsker af Hjertet, at Sesostris maa blive lykkelig i denne Forbindelse.

Jeg traf her Prinsen af Uz. Han var kommet saa langt paa Hjemturen til sit Land, der ligger paa Grænsen af Chaldaea og Sabaa, og han blev dybt bevæget, da han hørte om min nuværende Stillings. Vi har haft meget lange og interessante Samtaler med hinanden om Guds Enhed, og dette har saa fuldstændig grebet min Sjæl, at jeg har modtaget en Indbydelse til at besøge ham efter vor Tilbagekomst fra Cypern, hvorhen jeg ledsager Prinsen og hans Brud.

Prinsessen af Damaskus' Palads.

Byen Tyrus.

Efter at have ført denne Papyrus-Rulle med mig saa mange Steder, vil jeg nu slutte den der, hvor jeg paabegyndte den, efter blot at have meddelt, at Dronningen Epiphia med stor Glæde har modtaget sin Svigerdatter.

Flaaden vil sejle inden tre Dage.

Bring min kærligste Hilsen til min Fader, min Moder og min Søster. Det er mit Haab, at I alle har det godt, og jeg underskriver mig med broderlig Hengivenhed

Moses.

Andet Brev.

Remeses til sin Broder.

Fønicien.

Kære Broder!

Et Aar er hængaaet, siden jeg sidst skrev til dig. I Mellemtiden har jeg modtaget dit kære Brev. Det naaede mig i Tyrus, hvor det laa og ventede paa mig, da jeg kom tilbage fra Cypern. Du har vel sagtens hørt Udfaldet af Krigen, at Prins Sesostris landsatte sin Arme og slog Kongen af Cypern i et afgørende Slag. Kongen bad om Fred og overgav Hovedstaden. Sesostris paalagde Landet en aarlig Skat af to Tusinde Sølvtalenter i ti Aar og fordrede Afstaaelsen af den nordlige Del af Øen til en fønicisk Koloni, hvorefter han sejrtrigt vendte tilbage til sit aLand.

Jeg er nu paa Rejse gennem hele Syrien. Herfra drager jeg til Landet Uz. Jeg ønsker mere omstændeligt at blive kendt med Læren om den eneste Gud, den Almægtige, saaledes som hint Lands Vismand lærer den. Da jeg for et Aar siden saa ham i Damaskus, meddelte jeg ham, at jeg efter hans Meddelelser havde begyndt at skrive en Beretning om hans Livs vidunderlige Begivenheder, men da jeg læste for ham, hvad jeg havde skrevet, og senere hørte hans Tale om den Gud, han dyrkede, fandt jeg, at jeg var et rent Barn i Forstand og havde paataget mig et Arbejde, der var umuligt for mig at fuldføre, paa Grund af min religiøse Opdragelse som Ægypter.

„Min Søn,“ sagde han til mig, „du er ikke langt fra Kundskaben om den Almægtige, og din Sjæl higer efter den sande Gud. Kom med mig til mit eget Land, thi du siger jo, at du er en Vandrør, og jeg vil lære dig Visdom om den Hellige. Da kan du skrive om den Usynliges Gerainger mod Menneskene, og retfærdiggøre ham i hans Vejre overfor mig, hans Tjener, Guderne i Ægypten formørker og tilslører Forstanden og tilslører Sjælen hos dem, som tilbeder dem og siger til et Billede af Guld: „Du er min Gud!“

Jeg er nu paa Rejsen, kære Broder, for at sætte mig ved den Mands Fødder, hvis simple Lærdom har oplyst min Sjæl mere end al Ægyptens Lærdom; ja jeg vilde visselig gerne forglemme al den Visdom, jeg naaede i Ægypten, for at kende, frygte og elske den „Hellige“, den almægtige Gud, som Prinsen af Uz tilbeder. Hvad der særligt er værd at lægge Mærke til, er, at hans Anskuelse om den Usynlige er de samme som dem, du sagde mig, at de Ældste blandt vort Folk nærer, og om hvis Sandhed du med stor Iver søgte at overbevise mig Aftenen for min Afrejse fra Ægypten, da vi sad ved Døren til min Moders Hus under de to Palmer. Utilfreds med Ægyptens Guder, Tomheden i deres Dyrkelse og deres Mangler paa Evne til at stille Menneskeheden Trang, vender jeg mig til en hvilken som helst Kilde der kan skænke min Sjæl Lys. Begge søger vi efter Gud, min Broder; thi jeg fandt, at ogsaa din Sjæl er formørket af de ægyptiske dunkle og uforstaelige Myther, som vi er blevet opdragne til at tro paa. Men lad os fatte Mod. Der findes Lys og Sandhed og Kundskab paa Jorden, og jeg tror, at Prinsen af Uz er i Besiddelse deraf. Siddende ved hans Fødder vil jeg bortkaste al den falske ægyptiske Visdom og ydmygt sige „Jeg er uvidende; oplys du mig!“ Lær mig om din Gud, thi jeg indser, at han er den Gud, jeg længes efter, og som Folkelagene ikke kender.

Dit Brev taler om Farao og hans Grusomhed og Magt. Jeg er forberedt paa at høre, at han har taget nye Forholdsregler for at forøge vort Folks Byrder. Søen, Amense, som du taler om, at han vil udvide, maa naturligvis blive en Grav for mange af vore Landsmænd, der er uvant med at arbejde i Vand og Fugtighed. Jeg stoler paa, at han vil lade min Faders Familie i Ro; men vær dog hvert Øjeblik beredt paa at flygte, hvis han skulde søge

at forstyrre det Velvære, som den døde, elskede Dronning skabte for eder.

Farvel!

Din Broder

Tredje Brev.

Remeses-Moses til Aaron.

Paladset i Uz.

Min kære Broder!

Jeg har nu været her et Aar. Den adle Prins behandler mig som en Søn, og jeg gengælder ham ved, saa vidt jeg kan, at undervise ham i Ægyptens Historie og anden Kundskab, thi hvor stor end hans Visdom er, saa søger han dog stæde at skaffe sig mere. I Astrologi, Fysik, Geometri og alle Videnskabens Grene er han vel bevandret. Men fremfor alt kender han den Almægtige. Han har ogsaa talt Ansigt til Ansigt med Himlens Herre, og han har Samkvem med ham som en Tjener med sin Herre.

Da jeg kom hid efter at have besøgt Baal-Phegor og andre Steder, modtog han mig kærligt og gav mig Værelser i sit Palads, Tjenere og en Plads ved sit Bord. Jeg fandt ham boende i en By, som han selv havde bygget. Rundt om den laa Byerne Shuh, Tema og Naamath hvis Fyrster er hans Ungdomsvener og en Gang om Ugen mødes ved hans gæstfri Bord. De hænger ved hans Læber og ærer ham som en Fader. Han besidder ligeledes store Hjorder af Kvæg, som bedækker Sletterne; fjorten Tusinde Faar græsser paa hans Bjerge; seks Tusinde Kameler ejer han og en Mængde Guld og Sølv. Han har syv Sønner, som er Fyrster over lige saa mange Landskaber, og tre Døtre, af hvilken den yngste, Keren-Happuch, er gift med Midians Behersker; thi da Fyrsten af Uz for tre Aar siden rejste til Ægypten med en stor Karavane af Købmænd, kom han igennem Midian, og da han opholdt sig der i nogle Dage, kom Fyrsten til at se hans Datter, der ledsagede ham, og som er meget smuk, og forlangte hende straks til Ægte af Faderen. Ogsaa de to andre Døtre anses for store Skønheder. Saa mægtig og lykkelig er denne store og vise Fyrste.

Nu har jeg omsider skrevet denne ærværdige Mands Levnedshistorie, ikke som jeg begyndte i Ægypten, men udelukkende efter hans egne Beretninger. Jeg sender dig den samtidigt med dette Brev, og naar du har læst den, vil du have en langt værdigere Ide om den Almægtige end tidligere. Bort derfor med alle Ægyptens Guder! De er ikke andet end Løgne i Kobber og Guld! Mythen om Isis og Osiris er en Opfindelse af Præsterne. Hele deres Religionssystem er fjendtlig mod den sande Religion, og Tilbederne af disse døde Guder er i Sandhed Tilbedere af Satan; thi dette er Navnet paa den onde Aand, Guds Modstander, som hos os i Ægypten gik under Navnet Tyfon.

Det vilde tage en Snees Papyrusruller, hvis jeg skulde give dig en Beretning om hele den guddommelige og vise Belæring, hvorved jeg bragtes til Bevidsthed om og klar Forstaaelse af den højeste Gud, Himlens og Jordens Herre. Ved Lyset af denne nye Lære erkender jeg, at den eneste og evige Gud er min Skaber, min Velgører og Lovgiver, jeg føler, at i ham lever, røres og er jeg og at foruden ham er der ingen Gud. Virkeligheden af disse majestætiske Sandheder, min Broder, er for mig en Kilde til den største Lykke. For disse Lys svinder alle Ægyptens Myther som mørke Skyer for Solen.

Naar jeg taler om Ham, kommer der et nyt Sprog paa mine Læber; naar jeg skriver om Ham, synes mine Ord af sig selv at ikklæde sig en ophøjet Majestæt. For Fremtiden er jeg ligesom Prinsen af Uz en Tilbeder af en Gud, hvis Navn er den Almægtige og den Hellige.

Til Sesostris har jeg skrevet om disse store Ting, og ogsaa til dig sender jeg en udførlig Fortælling indesluttet i dette Brev, for at du uden Dunkelhed skal kunne se Hans Enhed og Herlighed, saaledes som vore Forfædre Abraham, Isak og Jakob gjorde, for Ægyptens falske Gudsdyrkelse fordærvede vor nedarvede Trø. Med denne Kundskab, o Aron, vil vort Folk selv i Lænker være større end Farao paa sin Trone.

Din hengivne Broder

Moses.

Fjerde Brev.

Remeses til Mirjam.

Tyrus i Fønicien.

Kære Søster!

Jeg modtog dit Brev, der var skrevet fra Bubastis. Det gør mig ondt at høre, at Kong Møris saa stærkt forøger vort Folks Byrder og driver dem, som tidligere var Tjenere i Husene, til Arbejde paa Markerne og ved Søudgravningen. Uvante til Arbejde i fri Luft, vil de lide mere end de andre. Jeg læste den Afskrift af den kongelige Befaling, som du havde vedføjet, og hvori det forbydes Ægypterne at tage nogen Hebræer i Tjeneste, hvorved de altsaa alle tvinges til Markarbejde. Han er forskrækket over Hebræernes Tilværelse og vil forårsage deres Død i Tusindvis ved at undertrykke dem. Mit Hjerte bløder for dem, som han har sendt til Minerne i Thebae. Men der er en retfærdig Gud over os, o min Søster, nemlig den Hellige, som vore Fædre dyrkede. Han vil ikke for stæde glemme sit Folk, men, naar Tiden kommer, bringe dem ud af Slaveriet. Har ikke Aron, vor lærde Broder, fortalt dig den Tradition, der gaar imellem vort Folk, at de skal tjene Farao et vist Antal Aar, af hvilket endnu en og fyrretyve staar til Rest? Han sendte mig en Afskrift af den, og deri finder jeg den Udtalelse af Abraham, at „hans Efterkommere skulde tjene Farao

i fire Hundrede Aar.“ Aron, som siden jeg forlod Ægypten, har anvendt al sin Tid til at samle vore Forfædres Love og Overleveringer, nærer den sikre Overbevisning, at for en anden Slægt er uddød, vil Gud oprejse en Ætleser for Jakobs Sønner og lede dem bort fra Ægypten til et eller andet nyt og underfuldt Land. Dersom et saadant Løfte, kære Søster, virkelig er givet af den Almægtige, da vil han indfri det, thi han er ikke den, at han skulde tale Usandhed! Lad os derfor vente og haabe, og bede til vore Fædres vældige Gud, at han erindrer sit Løfte og nedstiger fra Himlen med en udrakt Haand til vor Befrielse.

Jeg glæder mig ved at høre, at min dyrebare Moder er rask, og ligesaa min Fader; jeg beder dig bringe dem min kærligste Hilsen. Aron læser jo mine Breve for dig, og du vil deraf have set, hvorledes jeg fik Kærlighed til den sande Gud, paa hvem, o Mirjam, baade du og han troede, medens jeg, som ansaa mig selv for en Ægypter, var en Tilbeder af Ægyptens falske Guder. Og dog har jeg med den sande Guds Bistand været i Stand til hos Vismanden Uz at tilegne mig en saadan Kundskab om Guds Herlighed, Majestæt og alvise Styrelse af Universet, at jeg nu endog kan belære eder. Jeg siger ikke dette for at prale, men med Taknemlighed til ham, som har gjort mig til et Redskab til at oplyse eders Sind og give eder en større Tillid og Tiltro til den Gud, som er Abrahams Gud og Fyrsten af Uz' Gud.

Jeg har nu været fem Aar borte fra Ægypten, og mit Hjerte længes efter mine trælbundne Brødre. Jeg føler, at det er ikke tilbørligt af mig at forblive her i Yppighed ved Hoffet hos Sesostris, der nu i to Aar har været Konge efter Moderens Død. Jeg ønsker at faa meddelt Hebræernes Ældste det klare og sande Kendskab til vore Fædres Gud, som de nu kun besidder ufuldkomment, da den er fordunklet af Ægyptens Overtro. Jeg ønsker ogsaa at lære disse mine Brødre ret at kende i deres Trældom og studere deres Karakter og Eksistens, som jeg hidtil kun har betragtet fra en ægyptisk Fyrstes Standpunkt. Jeg føler en Længsel efter at blande mig imellem dem, at kende dem og være som en af dem. Al min ægyptiske Stoltthed, kære Søster, er forlængst forsvundet, og jeg søger daglig at dyrke den Ydmyghedens Følelse, som er mere passende for den, der tilhører et Folk af Trælbundne. Men, kære Søster Mirjam, hellere vil jeg være en Slave, lænket til Farao Møris' Vognhjul, og besidde mit unværende Kendskab til den Hellige og Almægtige — sammenlignet med hvilket Kendskab al ægyptisk Lærdom er Taalighed — end være denne Fyrste selv med hans Uvidenhed om Gud og Tilbedelse af Osiris og Apis.

Maatte dog vore Fædres Gud, efter hvis Vilje vi er i Slaveri, sende os Befrielse til sin egen Tid. Hans være Æren og Herligheden og Magten i Himlen og paa Jorden til evig Tid.

Din hengivne Broder

Moses.

Femte Brev.

Remeses til sin Moder.

Paladset hos Sesostris, Kongen af Tyrus.

Min kære og elskede Moder!

I et Brev, som jeg skrev for faa Dage siden, og som jeg sendte med et Skib, der paa sin Vej til Karthago skulde anløbe Pelusium i Ægypten, hentydede jeg til en Følelse hos mig, der er vokset i Styrke i de sidste Maaned, og som driver mig til at besøge mine trælbundne Brødre i Faraoernes Land. Det er sandt nok: jeg har ingen Magt til at hjælpe. Jeg er kun en, og Møris vil sikkerlig med Glæde bemægtige sig mig, hvis han fik at vide, at jeg var i hans Kongerige. Jeg har ikke desto mindre givet efter for denne Trang, og næste Maaned afsejler jeg i en Galej, der gaar til Ægypten efter Elfenben og Ibenhol. Ikke længe efter Modtagelsen af dette Brev, som den skriftkyndige Aron kan læse for dig, vil du saaledes komme til at omfavne din yngste og længe fraværende Søn. Det er hensigtsmæssigt, at jeg forbliver ukendt. Jeg ønsker at iagttagende det hebraiske Folk, uden at nogen aner, hvem jeg er. Skulde Møris faa Nys om min Nærværelse, vilde han upaatvivlelig tro, at jeg påsøede paa ondt imod ham. Om jeg end ikke, kan gøre andet, kan jeg dog bringe de Ældste Forsikringen om den Traditions Sandhed, som vort Folk har modtaget angaaende Guds Enhed, Almægtighed, Hellighed. Af den fromme Fyrste af Uz har jeg ikke alene lært dette, men ogsaa mange andre vidunderlige Ting — som han syntes at vide direkte fra Gud, — om Verdens Skabelse og Tilblivelse af den første Mand og den første Kvinde, hvilke han satte i Edens Have og gav Herredømmet over alle Ting. Men jeg skal ikke indlade mig nærmere paa disse guddommelige og underfulde Ting nu.

Min Ven, Kong Sesostris, har modstræbende givet sit Samtykke til min Afrejse. Han har aldrig ophørt med sine Beviser paa Hengivenhed mod mig, og han har opkaldt sin lille Søn, der nu er fire Aar gammel, efter mig. Denne Dreng elsker jeg, som var han min egen. Han er forstandig og fuld af Følelse og fatter allerede, at jeg er i Begreb med at tage bort, hvorfor han indstændig bønfaller mig om ikke at forlade ham. Dronning Thamonda har i Beredskab en stor Del Gaver til dig og min Søster; hun holder af eder uden at have set eder. Her er der ingen, der kan fatte Hebræernes Trældom. Vi er i disse Menneskers Øjne ikke Kronslaver. Vi er kun en syrisk Nation, der holdes i Fangenskab, og andre Nationer betragter os med Sympathi og tager ingen Del i den Foragt og Haan, med hvilken vi betragtes af vore ægyptiske Herrer.